

MASARYKOVA UNIVERZITA
EKONOMICKO - SPRÁVNÍ FAKULTA

SEMINÁRNÍ PRÁCE DO PŘEDMĚTU
Ekonomika veřejného sektoru

TÉMA:

Tělesná kultura

V Brně dne: 31. 12. 2009

Vypracovala: Iveta Kultová

UČO: 251371

Obsah

1. Charakteristika odvětví	3
2. Institucionální a organizační zabezpečení.....	4
a. Zahraniční struktura zabývající se tělesnou kulturou.....	4
b. Státní struktura zabývající se tělesnou kulturou.....	5
c. Spolkové struktury v ČR zabývající se tělesnou kulturou	6
d. Ziskový sektor v ČR zabývající se tělesnou kulturou	7
3. Financování tělesné kultury	8
a. Financování tělesné kultury z veřejných zdrojů.....	8
b. Financování tělesné kultury ze soukromých zdrojů.....	9
4. Aktuální problémy v ČR.....	10
5. Externality v tělesné kultuře a faktory efektivnosti	11
6. Organizace sportu ve Francii	12
7. Závěr	13
8. Přehled legislativy.....	13
9. Použitá literatura	14

1. Charakteristika odvětví

Tělesná kultura je jedna z mnoha částí veřejného sektoru, a proto bychom si nejprve měli nadefinovat pojem veřejný sektor.

Veřejný sektor je ta část národního hospodářství, ve kterém jsou ve veřejném zájmu uspokojovány potřeby společnosti a občanů formou statků prostřednictvím veřejných služeb, je financována převážně z veřejných rozpočtů, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní převážně veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole.¹

Veřejný sektor je členěn podle několika kritérií. Za nejvhodnější členění pro účely zkoumání jednotlivých odvětví je pokládáno kritérium potřeb. Dle tohoto kritéria je veřejný sektor rozdělen do šesti bloků:

- I. Blok: Odvětví společenských potřeb
- II. Blok: Odvětví rozvoje člověka
- III. Blok: Odvětví poznání a informací
- IV. Blok: Odvětví technické infrastruktury
- V. Blok: Odvětví privátních statků podporovaných z veřejných rozpočtů
- VI. Blok: Existenční jistoty

Samotná tělesná kultura spadá do 2. bloku - odvětví rozvoje člověka. Jak již samotný název napovídá, jedná se o odvětví snažící se o kultivaci člověka, udržování a rozvoje jeho lidského potenciálu, který je dle mého názoru nejdůležitější složkou národního hospodářství. Do tohoto bloku spadá dále školství, kultura, zdravotnictví a sociální služby.

Vědeckým základem tělesné kultury je kinantropologie (kin = pohyb, antropos = člověk, logos = věda). Je to věda zkoumající strukturu a funkci účelově zaměřených pohybových činností člověka, jejich rozvoj, kultivaci a účinky v definovaných podmínkách prostředí, tj. v tělesné výchově, sportu, fyzioterapii, zdravotní tělesné výchově, rekreaci, atd. Tato věda považuje tělesnou kulturu za část kultury a kulturní dědictví národa.

Tělesná kultura v sobě zahrnuje tři subsystemy: tělesnou výchovu, sport a pohybovou rekreaci.

Tělesná výchova je uskutečňována během pedagogického procesu, jejím cílem je poskytnutí základního pohybového vzdělání, které zvyšuje zdraví a fyzickou kondici a zároveň rozvíjí jedincovu osobnost, neboť mu vštěpuje společenské hodnoty fair-play.

Slovo sport pochází z anglosaského původu a odvozuje se od slova disport, což znamená obveselení, rozptýlení, útěk od práce k zábavě. V dnešní podobě je jím myšlena

¹ **Rektořík, J., Šelešovský, J. a kol.:** *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru.* Vydání 1. Praha: Ekopress 2003, ISBN 80-86119-72-6

hlavně fyzická aktivita soutěžního charakteru provozovaná podle určitých pravidel a zvyklostí. Sport je vykonáván na několika úrovních: rekreační, vrcholové a výkonnostní. Rekreační sport může být i nesoutěžního charakteru, pokud je soutěžního charakteru, hlavní roli nehraje výsledek, ale radost z pohybu, ze setkání s ostatními sportovci, atd. Vrcholový sport má za cíl co nejlépe uspět (nejlépe se umístit) na sportovních kláních. Výkonnostní sport naopak cíluje podání co nejlepšího výkonu a to v porovnání i se všemi ostatními nebo jen se sebou. Vrcholový i výkonnostní sporty jsou často provozovány na profesionální úrovni.

Pohybová rekreace je využívána ve volném čase za účelem regenerace těla i mysli, kultivace tvořivých sil člověka, tělesného i sociálního rozvoje osobnosti. Jsou při ní uspokojovány potřeby odpočinku, zábavy i vzdělání.

2. Institucionální a organizační zabezpečení

Stejně jako jiná odvětví hospodářství, má i tělesná kultura své instituce a organizace. V České republice je zabezpečení tělesné kultury realizováno prostřednictvím čtyř základních oblastí institucionálního rámce:²

- Zahraniční struktura zabývající se tělesnou kulturou
- Státní struktura
- Spolková struktura
- Ziskový sektor

a. Zahraniční struktura zabývající se tělesnou kulturou

V této oblasti jsou řešeny základní vztahy s významnými mezinárodními organizacemi a institucemi.³

Mezi nejdůležitější organizace patří Evropská Unie, jejíž členem je Česká republika od roku 2004. Tato organizace je tvořena několika orgány. Evropská rada je orgánem složeným ze zástupců členských zemí, kteří hájí zájmy svých zemí. Evropská rada přijímá základní politická rozhodnutí a určuje směr evropské integrace. *Problematika sportu je řešena ve výboru pro kulturu, mládež, vzdělávání a média.⁴* Zákonodárným orgánem je Evropská komise, členěná na generální ředitelství (DG's), kde koordinačním místem pro otázky sportu je DGX, k němuž patří důležitá informační instituce Sport Info Europe. Tuto instituci využívá i skupina Sport Inter Group sloužící k přenosu informací mezi institucemi EU a Radou

² Hobza, V., Rejzinger, J. a kol.: *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, str.33

³ Hobza, V., Rejzinger, J. a kol.: *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, str.33

⁴ Hobza, V., Rejzinger, J. a kol.: *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, str.34

Evropy.

Rada Evropy se soustřeďuje na oblasti ochrany lidských práv a demokracie, na problémy společnosti a na kulturu a sport. Nevydává žádná závazná právní rozhodnutí, nýbrž úmluvy a dohody, které po ratifikaci členskými státy platí za společný zákon. *Otázkami sportu se zabývá Divize sportu, která je součástí Direktoriátu výchovy, kultury a sportu.*⁵ Nejdůležitější úmluvy jsou výsledkem práce expertů pro oblast sportu, kteří se sdružují do Řídícího výboru Rady Evropy pro rozvoj sportu (CDDS).

Zájmy zastřešujících sportovních organizací evropských zemí zastupuje ENGSO (European Non-Governmental Sports Organisations) a to při řešení témat „EU a sport“. Českou republiku v ENGSO zastupuje ČSTV.

Olympijské myšlenky jsou podporovány v organizaci EOC (European Olympic Committees). Zde je ČR zastoupena Českým olympijským výborem.

Poslední důležitou evropskou institucí je Evropská sportovní konference, která se zabývá mezinárodními sportovními a sportovně politickými tématy.

Téma sportu je v zahraničních strukturách obsaženo v mnoha dokumentech. Mezi nejvýznamnější patří dokumenty: Bílá kniha o sportu, Evropská unie a sport, Evropská charta sportu, Antidopingová úmluva, Evropská úmluva k diváckému násilí a nevhodnému chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech.

b. Státní struktura zabývající se tělesnou kulturou

Koncepci státní politiky ve sportu zpracovává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a předkládá ji vládě ke schválení. Není to však jediné ministerstvo působící do oblasti tělesné kultury.

*Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra ve své působnosti vytvářejí podmínky pro rozvoj sportu, pro přípravu ke státní sportovní reprezentaci a přípravu sportovních talentů a zřizují svá rezortní sportovní centra a zabezpečují jejich činnost.*⁶

Ministerstvo zdravotnictví vytváří laboratoř dopingové kontroly a zabezpečuje její chod, dále vytváří systém zdravotní péče o sportovce státní reprezentace a o sportovně talentovanou mládež.

Nejen ministerstva, ale i další struktury státní správy a samosprávy mohou zasahovat do tvorby koncepcí tělesné kultury, neboť právě vláda České republiky doporučila krajům, obcím a občanským sdružením vyvíjejícím činnost v oblasti sportu spolupracovat na realizaci Směrů

⁵ Hobza, V., Rektorič, J. a kol.: *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, str.38

⁶ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ze dne 28. února 2001 ve znění zákona č. 219/2005 Sb. § 4, dostupný na [www: http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu](http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu)

státní politiky.⁷

Státní podpora sportu na rok 2010 je zaměřena na tři tematické oblasti⁸:

- **Část A:** oblast státní sportovní reprezentace a přípravy sportovních talentů
- **Část B:** oblast tělovýchovy – tzv. oblast Veřejně prospěšných programů (dále jen VPP).
- **Část C:** oblast výdajů na programové financování reprodukce majetku

Do části A patří čtyři programy: Sportovní reprezentace ČR, Sportovní centra mládeže, Sportovní talent a Sportovní střediska.

Do části B patří čtyři programy: Národní program rozvoje sportu pro všechny, Sport a škola, Sport zdravotně postižených, Údržba a provoz sportovních a tělovýchovných zařízení.

Do části C patří dva programy: **Podprogram 233512** (Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny sportovních organizací), **Podprogram 233513** (Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny sportovní reprezentace).

c. Spolkové struktury v ČR zabývající se tělesnou kulturou

Spolkové struktury zabývající se tělesnou kulturou mají v ČR nejčastěji podobu nestátních neziskových organizací (NNO). Ty jsou založeny na jiných principech, než je maximalizace zisku, a proto jsou dotovány z veřejných rozpočtů. NNO mají nejčastěji právní formu občanského sdružení, jejichž stanovy jsou zaregistrovány u Ministerstva vnitra. Hlavním úkolem těchto sdružení je provozování sportovních a tělovýchovných činností.

Mimoto v oblasti tělesné kultury působí řada dalších subjektů s různou právní formou: společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti, příspěvkové organizace zřízené státem a obcemi atd.⁹

Páteří spolkové struktury sportu v ČR jsou místní sportovní kluby, které organizují soutěže a rekreační sport. Sportovní kluby se dále sdružují do vrcholných organizací. Informace mezi nimi jsou zprostředkovávány oblastními sportovními federacemi působícími v jednotlivých krajích.

Jedenáct největších vrcholných organizací je od roku 1995 dobrovolně seskupeno do Všesportovního kolegia, jež nemá právní subjektivitu. Jeho členy jsou¹⁰:

⁷ Hobza, V., Rejzinger, J. a kol.: *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, str.42.

⁸ MŠMT. *Státní podpora sportu pro rok 2010*. Zpracovali: Dr. M. Vosyka, Mgr. V. Piša, Mgr. L. Starosta, Č.j.: 13 496/2009-50. červenec 2009. str.3, cit.29.12.2009, dostupné na [www: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2010/Podpora_sportu_2010_www.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2010/Podpora_sportu_2010_www.pdf)

⁹ Hobza, V., Rejzinger, J. a kol.: *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, str.46

¹⁰ Všesportovní kolegium ČR. *Statut*. Článek1, základní ustanovení. [online] cit. 29.12:2009, dostupné na [www: www: http://www.vsk.cz](http://www.vsk.cz)

Asociace školních sportovních klubů České republiky
Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů České republiky
Autoklub České republiky
Česká asociace Sport pro všechny
Česká obec sokolská
Český olympijský výbor
Český střelecký svaz
Český svaz tělesné výchovy
Orel, křesťanská tělovýchovná organizace
Klub českých turistů
Sdružení technických sportů a činností České republiky

Kolegium je iniciativním a koordinačním orgánem ve vztahu k politickým stranám a hnutím, Senátu a Poslanecké Sněmovně Parlamentu, vládě, ústředním a regionálním orgánům státní správy, v jejichž kompetenci je péče o sport a tělovýchovu nebo činnosti související.¹¹

Dalším článkem struktury sportu je Český olympijský výbor, který se stará o rozvoj myšlenek olympismu a o účast sportovců ČR na olympijských hrách. Český paralympijský výbor má stejné poslání, avšak ve vztahu k tělesně postiženým občanům ČR.

d. Ziskový sektor v ČR zabývající se tělesnou kulturou

Ziskový sektor tvoří živnosti, které se dělí do tří skupin, podle nutnosti mít pro své podnikání osvědčení o odborné způsobilosti.

První skupina je tvořena volnými živnostmi, jejichž výkon není vázán na předložení žádného dokladu o odborné způsobilosti. Patří sem zejména manažerské činnosti, jako je organizování sportovních a tělovýchovných akcí, zprostředkovávání smluvních vztahů. Dále do volných živností patří organizování a pořádání vzdělávací činnosti v tělovýchově a sportu (školení trenérů, cvičitelů, rozhodčích), provozování lyžařských vleků, atd.

Druhou skupinu tvoří vázané živnosti, kde podmínkou pro získání živnostenského listu je předložení dokladu o odborné způsobilosti. Patří sem poskytování tělovýchovných a sportovních služeb (kurzy aerobiku, bojových umění, lyžování, potápění, činnost trenérů, cvičitelů, instruktorů, atd.), provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a zařízení sloužících pro regeneraci a rekondici (provoz fit centra, rekreačních bazénů, saun, atd.), průvodcovská činnost (horská, tělovýchovná, sportovní, atd.), vodní záchranná služba,

<http://www.vsesportovnikolegiumcr.cz/statut.php?PHPSESSID=3707c9ac9979d2e9edd7240e42bb9ace>

¹¹ **Všesportovní kolegium ČR. Statut.** Článek 2, působení kolegia. [online] cit. 29.12:2009, dostupné na www.vsesportovnikolegiumcr.cz/statut.php?PHPSESSID=3707c9ac9979d2e9edd7240e42bb9ace

masérské, rekondiční a regenerační služby, provozování solárií.

Poslední skupina jsou koncesované živnosti, na jejichž činnost je udělováno zvláštní státní povolení = koncese a patří sem činnosti související se střeleckým sportem, provozováním střelnic, atd.

3. Financování tělesné kultury

Financování tělesné kultury probíhá ze dvou zdrojových oblastí, a to z veřejného a soukromého sektoru. Tyto různé zdroje se však velmi často prolínají. V oblasti tzv. sportu pro všechny převažují soukromé zdroje (hlavně zdroje domácností), naopak v oblasti vrcholového sportu převažují veřejné zdroje.

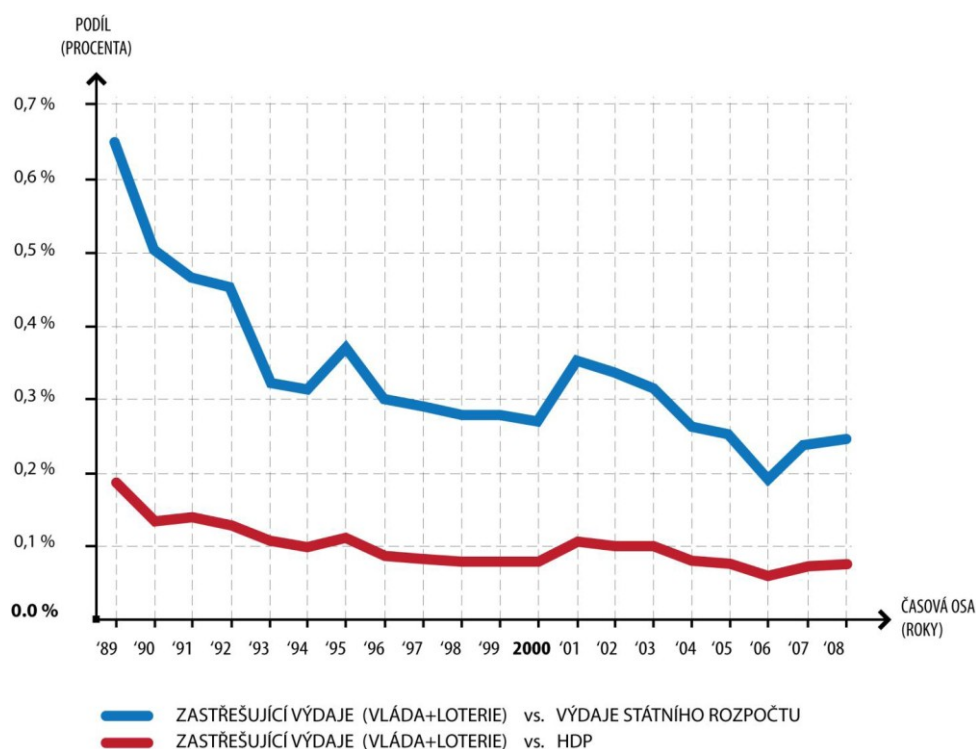
a. Financování tělesné kultury z veřejných zdrojů

Financování z veřejných zdrojů probíhá prostřednictvím dotací z místních rozpočtů (krajů, obcí), ze státního rozpočtu a z rozpočtu škol, které financují školní tělesnou výchovu. Od roku 2000 dochází ke zvyšování podpory tělesné kultury z místních rozpočtů (dnes jsou to přibližně dvě třetiny celkových zdrojů) a naopak klesá podpora ze státního rozpočtu.

Dotace ze státního rozpočtu jsou dotace na veřejně prospěšné programy, na zabezpečení sportovní reprezentace, na financování sportovních rezortních středisek, na financování sportovních soutěží a škol a v neposlední řadě na financování sportovního výzkumu. Tyto dotace plynou z kapitoly MŠMT (kap. 333), MO (kap. 304) a MV (kap. 314) na základě Zákona o státním rozpočtu na příslušný rok. Rozdělení státních prostředků posuzuje Rada pro tělovýchovu a sport, která svá doporučení předkládá k rozhodnutí ministru školství, mládeže a tělovýchovy.

V následujícím grafu vidíme, že před rokem 1990 byl sport preferovaným odvětvím. *Po roce 1989 výdaje státního rozpočtu do sportu (tělesné kultury) prudce poklesly. Dna dosáhly v letech 1997-1998, kdy výdaje na sport činily méně než polovinu procentuelních výdajů ze státního rozpočtu v porovnání s rokem 1989. Poté začalo docházet k navyšování zdrojů, které vyvrcholilo v roce 2001. Poté především z důvodu rychlého hospodářského růstu, který nebyl adekvátně promítnut ve výdajích na sport, začalo docházet k trvalému poklesu. Tento trend byl umocněn rozhodnutím sportovního prostředí o financování víceúčelové arény v Praze. Tyto faktory nadále ovlivňovaly objem financí tak, že podíl peněz sportovního prostředí se v současné době dostal na rekordně nízké hodnoty k poměru objemu státního rozpočtu.*¹²

¹² MŠMT. *Analýza financování sportu v České republice. Verze shrnující.* [online]. MŠMT, ČOV, 2009. Str.11, dostupný na [www: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2009/Analýza_financovani_sportu_CR_www.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2009/Analýza_financovani_sportu_CR_www.pdf)

Zdroj: MŠMT. *Analýza financování sportu v České republice. Verze shrnující.* [online]¹³

b. Financování tělesné kultury ze soukromých zdrojů

Vzhledem k obtížnosti získat údaje o financování tělesné kultury ze soukromých zdrojů, je ve většině publikací využívána tabulka z roku 1990, která ukazuje dominantní postavení výdajů domácností (59,3%). Dalším významným zdrojem jsou výnosy ze sportovních loterií a sázkových her, neboť v ČR jich působí několik set a jejich působení je podmíněno odvody části zisku na společensky prospěšné programy a projekty. V roce 2003 bylo odvedeno na sportovní účely celkem 1,2 mld. Kč ze sázkových her. Do dalších soukromých zdrojů patří podpora podniků a institucí, výnosy z vlastní činnosti a výnosy z reklamy.

Na základě kvalifikovaného posouzení vycházejícího z analýzy údajů, jež sloužily k návrhům koncepcí tělovýchovy a sportu pro čtyři kraje v České republice, lze však v současné době aproximovat tento vývoj:

- výdaje ze státního rozpočtu se podílově snížily,
- výdaje z rozpočtů územních celků se zvýšily (restrukturalizace státního rozpočtu),
- výdaje domácností se podílově zvýšily,

¹³ Cit.26.12.2009, dostupné na:
http://www.msmt.cz/uploads/soubory/tiskove_zpravy/Analýza_financovani_sportu_v_CR_final.pdf

- výnosy a.s. SAZKA se podílově snížily,
- výnosy z reklamy a poplatky médií se podstatně zvýšily,
- podpora podniků s institucí se podílově zvýšila.

Celkové výdaje se oproti roku 1990 zvýšily cca 2,5krát a v roce 2004 přesahují 65 mld. Kč.¹⁴

Další možností pro získání zdrojů je úvěrování subjektů tělesné kultury. Tato metoda však není příliš využívána. Banky nechtějí poskytovat úvěry na sportovní projekty z mnoha důvodů. Nejvýznamnějším je fakt, že podnikatelské aktivity ve sportovním prostředí nejsou zcela profesionalizovány, manažeři nemají dostatečné informace a vzdělání v oblasti sportu, nejsou dostatečně vypracovány podnikatelské záměry. Do budoucna se však metoda získávání zdrojů z bankovních úvěrů zdá být velmi perspektivní.

4. Aktuální problémy v ČR

Jak jsem již výše uvedla, jeden ze zdrojů tělesné kultury jsou příjmy z loterií a sázkových her, které mají za povinnost přispívat na veřejně prospěšné projekty. Problém je ovšem v tom, že loterijní společnosti mají právo si samy vybrat obdarovaného a státní dozor nestihá sledovat, zda byly darované peníze použity na veřejně prospěšný účel.

Na rozhlasové stanici Radiožurnál se dne 26.10.2009 řešila kauza o finančních problémech sportovních svazů i regionálních sdružení v důsledku nedostatečných financí od a.s. Sazky. Ta stále splácí stavbu libeňské Sazka Areny a nezbývají jí peníze pro sportovní svazy.

Sportovní svazy se údajně dostaly do velkých finančních potíží. V nejčernějších scénářích se píše dokonce o začínajícím krachu.

Aktuální situaci by nám měl vysvětlit ekonomický ředitel (ČSTV) Pavel Pávek: "Nemyslím si, že existenční, ale snížení činnosti minimálně o 20. Snižuje aparát, pronájmy místností, nejezdí na závody, nedělají velká soustředění před mistrovstvím Evropy nebo mistrovstvím světa."

Český sport řeší možná nejvážnější polistopadovou krizi. Podle informací z Českého svazu tělesné výchovy už loni přišlo ze Sazky o 116 miliónů méně, než bylo původně plánováno. A letos je situace ještě horší.

Hlavním akcionářem Sazky je Český svaz tělesné výchovy, který zastřešuje většinu sportovních svazů. Z výtěžku na podporu sportu dostává více než 65 procent. V minulosti si

¹⁴ **Hobza, V., Rejtořík, J. a kol.:** *Základy ekonomie sportu.* Praha: Ekopress, 2006, str.57

tak jeho členové rozdělili stovky miliónů korun ročně. Jak je to nyní? Zeptal jsem se ekonomického ředitele Pavla Pávka.

"ČSTV za rok 2009 dostalo čtyři splátky, což je něco přes 95 miliónů korun. Do sdružených subjektů šlo více než 50 miliónů korun," uvedl. Dříve dostávaly ČSTV 660 miliónů korun od Sazky, přičemž svazy a tělovýchovné jednoty si rozdělovaly 600 miliónů. Letos si rozdělily pouze 50 miliónů, což Pavel Pávek potvrdil.

Podle Pávka však vedení ČSTV stále doufá, že Sazka ještě letos doplatí zbylých osm splátek, tedy více než 200 miliónů korun.

Snižené nebo zpožděné dotace nejsou podle reportéra Českého rozhlasu Ondřeje Suchana jediným problémem, který v současné době trápí český sport. Nicméně v minulých letech byla v českém sportu rozdělena miliarda korun od Sazky, letos je to zatím 140 miliónů. "Sazka Arena by měla být splacena v roce 2021. Do té doby vyhlídky nejsou dobré," doplnil Ondřej Suchan.¹⁵

Na tomto článku je jasně doložena nedostatečná kontrola ze strany státu, který by měl dohlížet na loterijní společnosti, zda opravdu odvádějí část svých zisků na veřejně prospěšné projekty. Pokud na to stát nebude dostatečně dohlížet, bude si škodit sám sobě, neboť to bude on, kdo bude muset nahradit nedostatečné zdroje pro tělesnou kulturu ze svého rozpočtu.

5. Externality v tělesné kultuře a faktory efektivnosti

Při provozování činností týkajících se tělesné kultury vznikají pozitivní i negativní externality, které zásadním způsobem ovlivňují ekonomiku sportu. *Externalita je vliv činností jednoho člověka na blahobyt lidí neúčastnících se této činnosti. Je-li tento vliv nepříznivý, je nazýván negativní externalitou, je-li příznivý, je nazýván pozitivní externalitou.¹⁶*

Mezi pozitivní externality můžeme zařadit vliv na pracovní schopnost (s tím související úspory z čerpání nemocenského a zdravotního pojištění, snížení nákladů firem na pracovní sílu), podpora zdraví člověka (s tím spojena i vyšší pracovní výkonnost pracovníků), formování osobnosti člověka a jeho systému životních hodnot a idejí, sociální a kulturní participaci jedince, propagace země či regionu.

Mezi negativní externality řadíme především ekologické důsledky a negativní zdravotní vlivy některých sportů, komercializace tělesné kultury (díky tomu, že je schopna ovlivňovat

¹⁵ Suchan, O., Janouš, V.: *Český sport je prý finančně na dně*. Radiožurnál, 2009.[online]. Cit.30.12.2009, dostupné na [www: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/podkuzi/_zprava/650159](http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/podkuzi/_zprava/650159)

¹⁶ Hobza, V., Rektorič, J. a kol.: *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, str.72

vývoj sportu a dokonce u některých sportů i jejich pravidla), s investičními akcemi spojené prostorově nejednotně rozdělené užítky (např. v důsledku pořádání velkých sportovních akcí si některé skupiny polepší, jiným však vznikají škody).

Převaha pozitivních externalit nutí veřejnou správu k podporování tělesné kultury. Tato podpora je však zaměřena převážně na tzv. sport pro všechny a nezaměřuje se na jedince, nýbrž na společnost jako celek. Pro tyto podpory jsou vládou tvořeny rámce a právní normy, které pak využívají nižší celky správy. Mezi tyto normy patří Zákon o podpoře sportu, Národní program rozvoje sportu pro všechny, Hlavní směry státní politiky v tělovýchově a sportu, atd.

Těmito dokumenty se řídí např. obce či regiony při tvorbě svých záměrů v oblasti organizace a řízení volnočasových aktivit svých občanů = komunální rekreace. Hlavním cílem komunální rekreace je *vytvoření podmínek pro soustavně a dlouhodobě formování zdravého a pozitivně orientovaného životního stylu různých věkových a sociálních skupin.*¹⁷ Tyto cíle a samotnou tvorbu systému podle Streckové a Malého (1998) ovlivňují¹⁸:

- a) faktory ekonomické, kdy potom podle konkrétní situace
 - komunální rekreace probíhá na spontánní úrovni (stádium ekonomicky zaostalé země)
 - komunální rekreace se objevuje v bloku odvětví rozvoje člověka (rozvojové stádium)
 - komunální rekreace je využívána jako prvek sociálního smíru (industriální stádium)
 - komunální rekreace se stává především životním stylem (postindustriální stádium)
- b) faktory mimoekonomické, a to především
 - historické (vznik státu, historie vývoje, ...)
 - geopolitické (umístění země, přírodní podmínky, sousedící země, ...)
 - kulturně náboženské (ochota náboženství k sociální podpoře, ...)
 - politické (manipulace lidí, pluralita politických seskupení, pravice, levice, ...)
 - životní způsob (v moderní společnosti je úroveň komunální rekreace mj.dána životním stylem občanů)

6. Organizace sportu ve Francii

V oblasti tělesné kultury je role státu odlišná od role státu v ČR. Ve Francii stát stanovuje směr politiky dané oblasti a udržuje v rovnovážném stavu kompetence sportovního hnutí a místních společenství. Navíc disponuje funkcí koordinace, regulace a finančního dohledu nad ostatními subjekty.

¹⁷ Hobza, V., Rektorič, J. a kol.: *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, str.152

¹⁸ Hobza, V., Rektorič, J. a kol.: *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, str.153

Nejdůležitější roli již z historického hlediska v oblasti komunální rekreace má obec. Obec je nejblíže občanům a proto zná jejich potřeby mnohem lépe než stát. Je to veřejný orgán, který nejčastěji a přímo zasahuje do oblasti rekreace a sportu, neboť vytváří první plán konstrukce rekreačních a sportovních zařízení, plán pomoci místním klubům a vrcholovému sportu, zodpovědnost za zařízení základních škol a s tím související tělesnou výchovu. Obec však nemá právní zodpovědnost sama organizovat sportovní aktivity, proto uděluje tyto kompetence sportovním hnutím. Jako základní kámen komunálního sportu byly zřízeny na francouzských magistrátech Městské servery sportů, jejichž cílem je aplikace sportovní politiky města. Servery sportů nejsou však zřizovány povinně a existují až od určitého prahu urbanizace. Přesto 99% francouzských měst nad 30 tis. obyvatel má vlastní servis sportů.

7. Závěr

Tělesná kultura je velmi perspektivní odvětví, do kterého stojí investovat. Již za dob komunismu to bylo velmi podporované odvětví se stále aktuálním heslem: Ve zdravém těle, zdravý duch. Pozitivní externality byly již vyjmenovány a právě ony dokládají smysl toho, proč tělesnou kulturu dotovat z veřejných rozpočtů pokud nemá dostatečné příjmy sama o sobě. Dle mého názoru je však v dotacích několik problémů. Jsou nedostatečné, dotují více tzv. populární sporty jako je fotbal, hokej, atletika než sporty méně populární. Popularitou je myšlena divácká atraktivnost a historické preferování.

V seminární práci jsem se snažila přiblížit čtenáři ekonomii tělesné kultury v nejpodstatnějších bodech jako je organizace a financování. V organizaci je jasný trend decentralizace, kdy jsou pravomoci překládány z beder státu na bedra municipalit, což je dle mého názoru správně. Ve financování bych uvítala větší podíl sponzoringu, aby se ulevilo výdajům domácností.

8. Přehled legislativy

Zákon o podpoře sportu č. 115/2001 Sb., ze dne 28. února 2001 ve znění zákona č. 219/2005 Sb.

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb., ve znění zákona č. 477/2008 Sb.

Zákon o loteriích a jiných podobných hrách č. 202/1990 Sb.

Zákon o sdružování občanů č.83/1990 Sb.

Zákon o obecně prospěšných společnostech č. 248/1995 Sb.

Zákon o nadacích a nadačních fondech č 227/1997 Sb.

Zákon o církvích a náboženských společnostech č. 3/2002 Sb.

Zákon o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů č. 198/2002 Sb.

Zákon o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů č. 117/2001 Sb.

Zákon o daních z příjmů č.586/1992 Sb.

Živnostenský zákon (zákon o živnostenském podnikání č.455/1991 Sb.)

9. Použitá literatura

Rektořík, J., Šelešovský, J. a kol.: *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru.* Vydání 1. Praha: Ekopress 2003, ISBN 80-86119-72-6

Hobza, V., Rektořík, J. a kol.: *Základy ekonomie sportu.* Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-04-3

Rektořík, J. a kol.: *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru.* Vydání 2. Praha: Ekopress, 2007, ISBN 978-80-86929-29-3

MŠMT. *Analýza financování sportu v České republice. Verze shrnující.* [online]. MŠMT, ČOV, 2009. dostupný na [www](http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2009/Analyza_financovani_sportu_CR_www.pdf): http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2009/Analyza_financovani_sportu_CR_www.pdf

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ze dne 28. února 2001 ve znění zákona č. 219/2005 Sb., [online] dostupný na [www](http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu): <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>

MŠMT. *Státní podpora sportu pro rok 2010.* Zpracovali: Dr. M. Vosyka, Mgr. V. Píša, Mgr. L. Starosta, Č.j.: 13 496/2009-50. červenec 2009. str.3, [online] cit.29.12.2009, dostupné na [www](http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2010/Podpora_sportu_2010_www.pdf): http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2010/Podpora_sportu_2010_www.pdf

Všesportovní kolegium ČR. *Statut.* [online] cit. 29.12.2009, dostupné na [www](http://www.vsesportovnikolegiumcr.cz/statut.php?PHPSESSID=3707c9ac9979d2e9edd7240e42bb9ace): <http://www.vsesportovnikolegiumcr.cz/statut.php?PHPSESSID=3707c9ac9979d2e9edd7240e42bb9ace>

Suchan, O., Janouš, V.: *Český sport je prý finančně na dně.* Radiožurnál, 2009. [online]. cit.30.12.2009, dostupné na [www](http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/podkuzi/_zprava/650159): http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/podkuzi/_zprava/650159